

Ristijärven kunnan kotisivuilta www.ristijarvi.fi löytyy tietoja ajankohtaisista kaavoitushankkeista. Kunta julkaisee kaavoihin liittyviä ilmoituksia ja kuulutuksia Kainuun Sanomissa ja sähköisellä ilmoitustaululla kunnan verkkosivuilla. Tarkemmin tiedottaminen esitellään kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Myös laadittujen kaavojen kaavakartat löytyvät kunnan internetsivuilta erillisinä tiedostoina. Karttapalvelua kehitetään.

Lisätietoja antavat:

aluearkkitehti **Ulla-Maija Oikarinen**
044 710 4630
ulla-maija.oikarinen@hyrynsalmi.fi

rakennustarkastaja **Jari Hurskainen**
044 7104 434
jari.hurskainen@hyrynsalmi.fi

Ristijärven kunta

Aholantie 25
88400 Ristijärvi puh. 08-615 5431
www.ristijarvi.fi

KAAVOITUSKATSAUS 2021

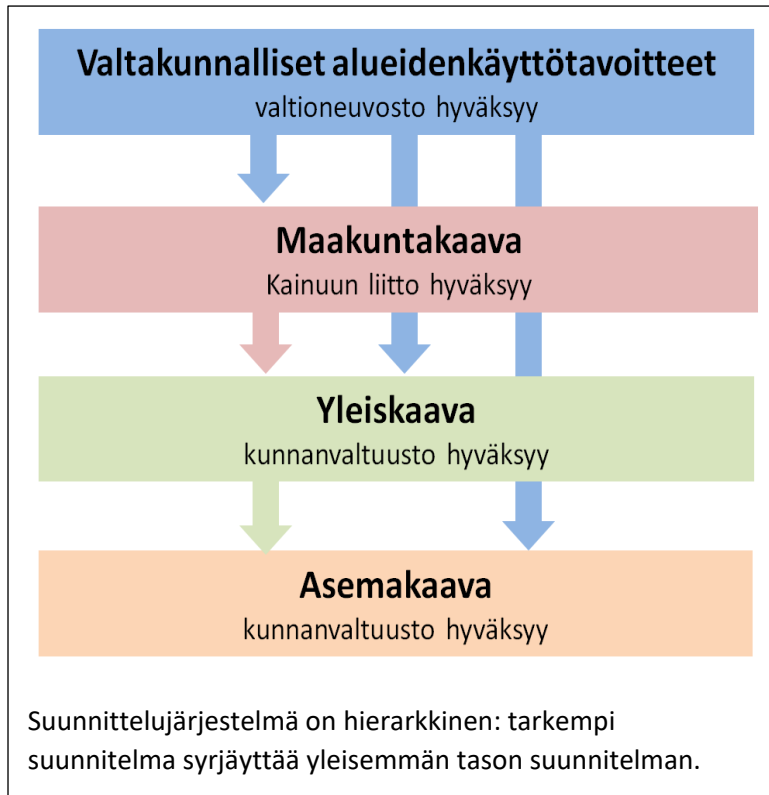
Iijärvellä

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia katsaus kunnassa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaavahankkeista. Kaavoituskatsauksen tavoitteena on antaa kokonaiskuva kunnan tämänhetkisestä yleis- ja asemakaavasuunnittelusta. Katsauksessa esitettyjen kohteiden lisäksi voi käynnistyä myös muita hankkeita, joista tiedotetaan erikseen. Kaavoituskatsaus on myös yksi kaavoituksen vuorovaikutusmenetelmistä.

Sisällysluettelo

Kaavoituksen suunnittelujärjestelmä.....	1
Kaavoitus ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuudet.....	2
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	3
Maakuntakaava	4
Yleiskaava	6
Asemakaava.....	7
Tuulivoima	8
Tuulivoimahankkeita vireillä	9
Vireillä olevat kaavat ja uudet kaavahankkeet.....	10
Ison Tuomaanjärven ranta-asemakaava	11
Muita suunnitelmia	12
Rakennusjärjestys.....	13
Suunnittelutarvealueet	13

Kaavoituksen suunnittelujärjestelmä

Maankäyttö- ja rakennuslakia uudistetaan parhaillaan. Näillä näkymin uusittu laki valmistuu vuoden 2021 loppuun mennessä.

<https://mrluudistus.fi/>

Alueiden käytön suunnittelujärjestelmään kuuluvat **valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava**. Ranta-alueelle laadittavaa asemakaavaa, joka käsittelee pääasiassa loma-asutuksen järjestämistä, kutsutaan **ranta-asemakaavaksi**. Maakuntakaavan laatii Kainuun liitto ja hyväksyy maakuntavaltuusto, yleis-, asemakaavat laatii ja hyväksyy kunta. Ranta-asemakaavat laaditaan maanomistajien aloitteesta maanomistajien kaavoina, jotka kunta kuitenkin käsittelee ja hyväksyy.

Yleiskaava voidaan laatia oikeusvaikutteisena ja oikeusvaikutteettomana. Oikeusvaikutteisena laadittavalla yleiskaavalla on maankäyttö- ja rakennuslaisia tarkoitettuja oikeusvaikutukset, oikeusvaikutuksetonta osayleiskaavaa voidaan pitää lähinnä valtuuston tahdonilmauksena halutusta kehityksestä, esimerkiksi strategiset yleiskaavat.

Kaavoituksella ohjataan alueiden käyttöä, eri toimintojen yhteensovittamista ja rakentamista. Suunnittelun tavoitteena on edistää mm.

- turvallisen, terveellisen ja viihtyisän elin- ja toimintaympäristön luomista
- yhdyskuntarakenteen ja alueiden käytön taloudellisuutta ja toimivuutta
- rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista
- ympäristönsuojelua ja ympäristöhaittojen ehkäisemistä
- elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä
- palvelujen saatavuutta
- liikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä.

Kaavoitusta ohjaa pääasiassa **maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL)** sekä **maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA)**.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavoituksessa tulee arvioida ennakkoon kaavan ja sitä koskevien vaihtoehtojen toteuttamisen merkittävät ympäristövaikutukset. Lisäksi tulee arvioida yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut mahdolliset vaikutukset. Vaikutusten arvioinnin apuna käytetään kaavaprosessin alussa laadittuja selvityksiä. Vaikutusten arviointi käynnistetään kaavan luonnosvaiheessa, arvioinnit tarkistetaan ja tarkennetaan ehdotusvaiheessa sekä kirjataan kaavaselostukseen tai erilliseen vaikutustenarvioinnin raporttiin.

LINKKI:
ELY-keskuksen
erinomainen
**Osallistun
kaavoitukseen
Kuntalaisen opas**

Kaavoitus ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuudet

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on varmistettu kaavoitustyön vuorovaikutteisuus edellyttämällä jokaisesta kaavahankkeesta laadittavan **osallistumis- ja arviointisuunnitelma**. Suunnitelmassa selvitetään heti kaavoituksen alkuvaiheessa ne tahot ja osalliset, jotka valmisteluun on kytkettävä, sekä sopivimmat tavat aidon vuorovaikutuksen aikaansaamiseksi. Kaavoituksen tulee olla avointa, siitä tulee jakaa tietoa kunnan asukkaille ja maanomistajille, joille tulee varata mahdollisuus seurata kaavoitusta sekä tuoda esille omat näkemyksensä.

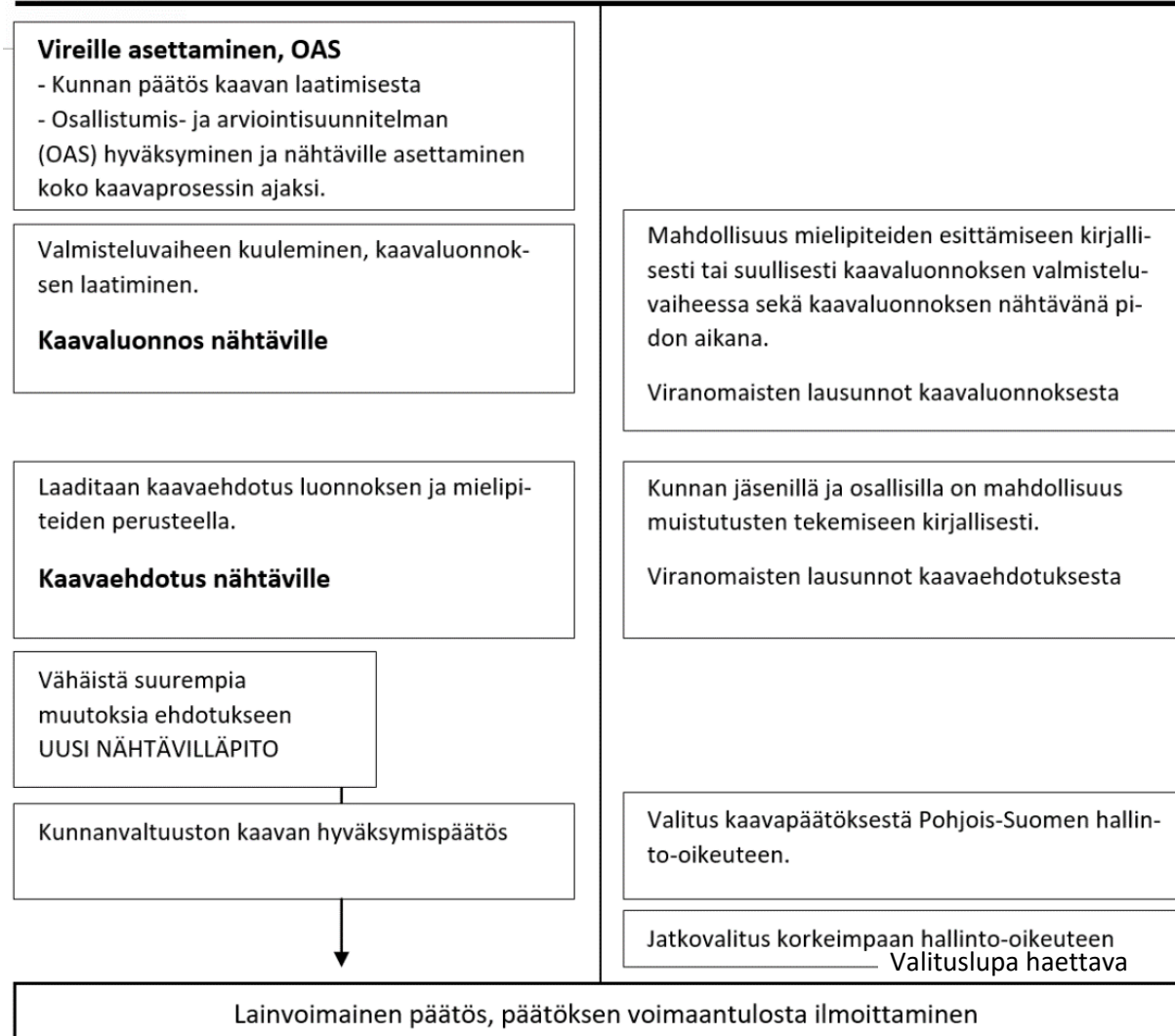
Vuorovaikutus voidaan järjestää kuhunkin kaavahankkeeseen sopivimmaksi katsottavalla tavalla. **Kunta tiedottaa** kaavoituksen vireilletulosta, laaditusta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavojen luonnos- ja ehdotusvaiheen nähtävillä asettamisesta **kunnan internet-sivuilla** ja tarvittaessa **paikallisissa sanomalehdissä**. Osallisille hankkeista tiedotetaan usein myös kirjeitse. Tarvittaessa järjestetään yleisötilaisuuksia hankkeiden eri vaiheissa.

Yksittäiseen kaavahankkeeseen voi parhaiten vaikuttaa kaavan luonnosvaiheessa mm. esittämällä suullisen tai kirjallisen mielipiteen. Ehdotusvaiheessa on tarvittaessa mahdollisuus jättää muistutus suunnitelmista.

Laajemmin kuntalaiset voivat vaikuttaa kaavoitukseen ja ympäristöönsä tekemällä aloitteita ja osallistumalla julkiseen keskusteluun. Maankäyttöä ja ympäristöä koskevia aloitteita voi tehdä myös Ristijärven kunnanhallitukselle.

Kunnan toiminta

Osallisen vaikutusmahdollisuus

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Lisätietoja:

https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Maankayton_suunnittelujarjestelma/Valtakunnalliset_alueidenkayttotavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää.

Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on:

- varmistaa **valtakunnallisesti merkittävien** seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa,
- auttaa **saavuttamaan** maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun **tavoitteet**, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys,
- toimia kaavoituksen ennakoivan ja vuorovaikutteisen viranomaistyön välineenä **valtakunnallisesti merkittävässä alueidenkäytön kysymyksissä** sekä
- edistää **kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa** Suomessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 22 §:n mukaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet **tulee ottaa huomioon ja niitä tulee edistää** valtion viranomaisten toiminnassa sekä maakuntien ja **kuntien kaavoituksessa**.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet 14.12.2017

<https://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B67CD97B8-C4EE-4509-BEC0-AF93F8D87AF7%7D/133346>

Karpपालan mylly

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö RKY

Maakunnallinen suunnittelu koostuu *maakuntasuunnitelmasta, maakuntaohjelmasta ja maakuntakaavasta*. Kainuussa on yhdistetty samaan asiakirjaan, Kainuu-ohjelmaan, strategia ja maakunta-suunnitelma vuoteen 2035 sekä maakuntaohjelma.

Kainuu-ohjelma on hyväksytty maakuntavaltuustossa 18.12.2017.

https://kainuunliitto.fi/assets/uploads/2020/05/Kainuu-ohjelma_netti.pdf

Kainuu-ohjelma koostuu strategiaosioista, jossa määritellään Kainuun maakunnan kehittämissuunnitelmat ja yhteinen pitkän aikavälin kehittämissuunnitelma (vuoteen 2035) sekä päämäärä ja strategiset tavoitteet. Varsinainen ohjelmaosio sisältää keinot, strategiset valinnat, joilla edetään vuoteen 2021 saakka. Ohjelman toimeenpano täsmennetään omassa vuosittaisessa toimeenpanosuunnitelmassa.

Kainuu-ohjelman osana on valmistunut myös Kainuun matkailustrategia 2018–2021.

<https://kainuunliitto.fi/assets/uploads/2020/05/Kainuu-matkailustrategia-2018-2021.pdf>

Kainuu-ohjelman päivitys on menossa. Uusi ohjelma valmistuu vuoden 2021 lopussa.

<https://kainuunliitto.fi/elinkeinot-ja-aluekehitys/kainuu-ohjelma-topsu/>

**Tietoa
maakuntakaavoituksesta:**
<https://kainuunliitto.fi/kaavoitus-ja-liikenne/>

Maakuntakaava

Maakuntakaava on usean kunnan alueelle laadittu yleispiirteinen suunnitelma, jossa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen suuntaviivat ja periaatteet. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet täsmentyvät maakuntakaavassa alueiden käytön periaatteiksi ja aluevarauksiksi ja vaikuttavat tätä kautta kuntien alueiden suunnitteluun.

Kainuussa maakunta- kaavoituksesta vastaa Kainuun Liitto. Kainuussa on voimassa viisi maakuntakaavaa:

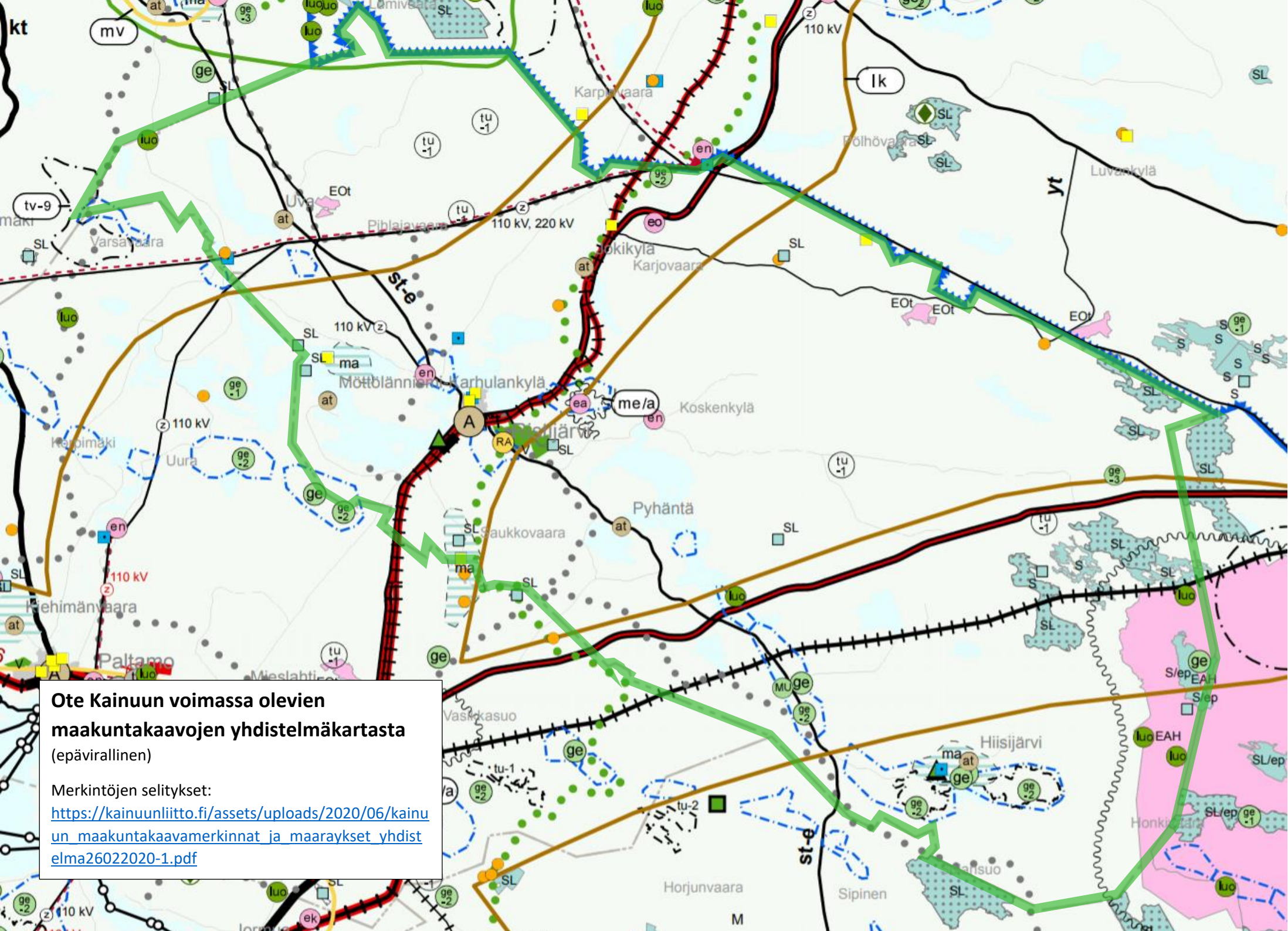
- **Kainuun maakuntakaava 2020** (vahvistettu valtioneuvostossa 2009)
- **Kainuun 1. vaihemaakuntakaava**, kaava koskee puolustusvoimien ammunta- ja harjoitusalueita (vahvistettu 2013)
- **Kainuun kaupan maakuntakaava** (vahvistettu 7.3.2016).
- **Kainuun tuulivoimavaihemaakuntakaava** (Ympäristöministeriö vahvisti 31.1.2017, lainvoimainen 21.5.2019)
- **Kainuun vaihemaakuntakaava 2030** Hyväksytty maakuntavaltuustossa 16.12.2019. Kaava tullut voimaan 26.2.2020. Vaihemaakuntakaava kumoaa voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset siltä osin kuin niihin osoitetaan muutoksia.

Vireillä on **Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen** Kainuun maakuntavaltuusto on päättänyt 17.6.2019 kokouksessaan käynnistää vaihemaakuntakaavan laatimisen Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamiseksi.

Kaavan etenemistä voi seurata ja asiakirjoihin tutustua:

<https://kainuunliitto.fi/kaavoitus-ja-liikenne/tuulivoimamaakuntakaavan-tarkistaminen/>

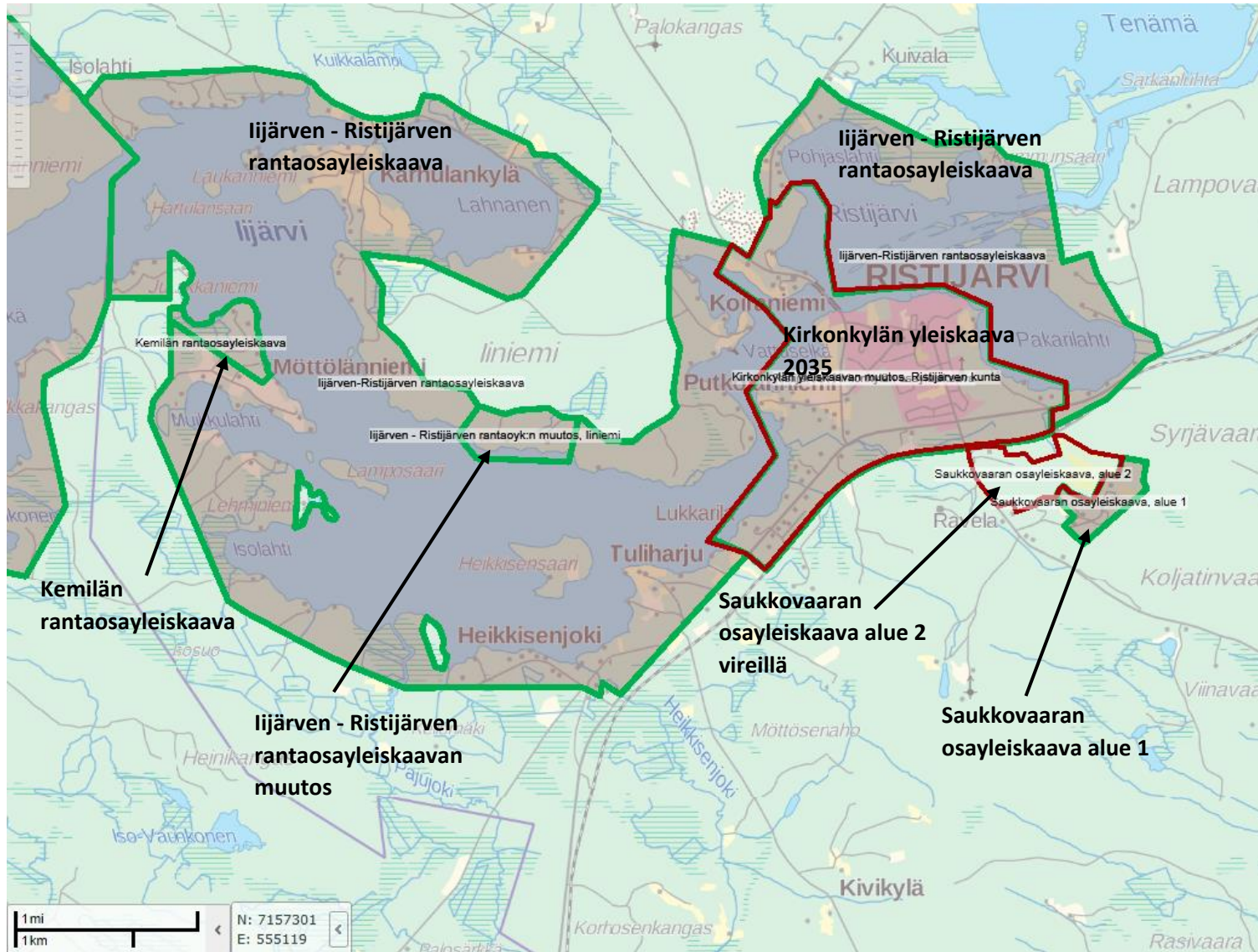
**Ote Kainuun voimassa olevien
maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta**
(epävirallinen)

Merkintöjen selitykset:

https://kainuunliitto.fi/assets/uploads/2020/06/kainuun_maakuntakaavamerkinnat_ja_maaraykset_yhdistelma26022020-1.pdf

Ristijärven yleiskaavat:

Yleiskaava

Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön **yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen**. Yleiskaavassa esitetään tavoiteltavan kehityksen periaatteet sekä ohjataan tarkempaa asemakaavatason suunnittelua.

Joissain tapauksissa yleiskaava on **rakentamista suoraan ohjaava** kaavamuoto, mm. oikeusvaikutteisella rantaosayleiskaavalla voidaan rantarakennusoikeudet osoittaa tilakohtaisesti siten, että rakennuslupa voidaan myöntää suoraan ilman poikkeamiskäsittelyä tai yksityiskohtaista ranta-asemakaavaa.

Voimassa olevat yleiskaavat:

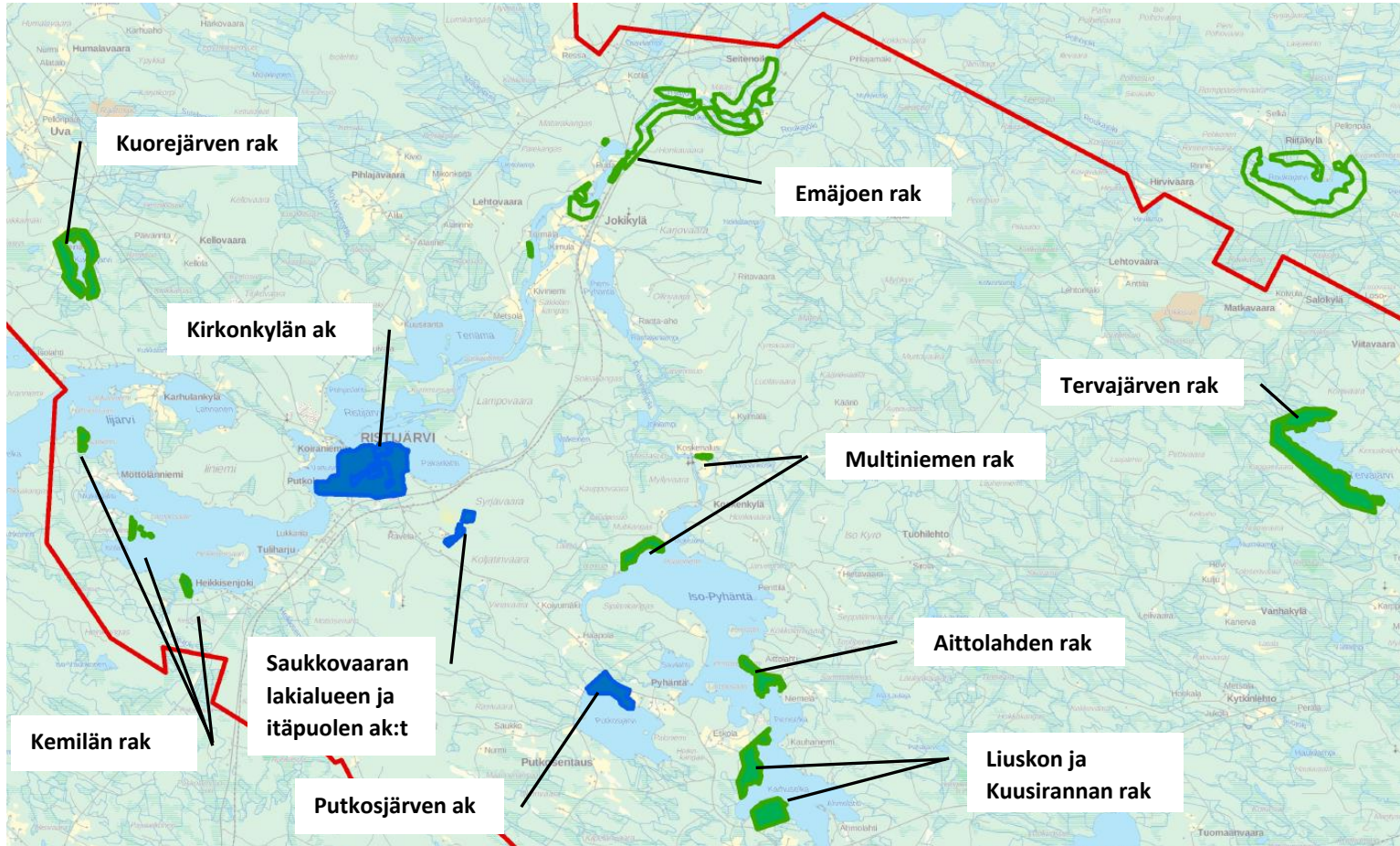
Kirkonkylän yleiskaava 2035
Iijärven – Ristijärven rantaosayleiskaava
Kemilän rantaosayleiskaava
Saukkovaaran osayleiskaava alue 1

Vireillä oleva yleiskaava:

Saukkovaaran osayleiskaava, alue 2
Yleiskaavahanke on edelleen vireillä Saukkovaaran ja kirkonkylän välisellä alueella. Tarvittaessa kaavoitusta voidaan jatkaa.

Ristijärven asemakaavat (ak) ja ranta-asemakaavat (rak):

Voimassa olevat asemakaavat:

- Kirkonkylän asemakaava
- Kirkonkylän asemakaavan muutos, Kalliopelto
- Saukkovaaran lakialueen asemakaava
- Putkosjärven asemakaava
- Saukkovaaran itäpuolen asemakaava
- Kirkonkylän asemakaavan muutos Pappilanrannan ja Kansalan alueella

Voimassa olevat ranta-asemakaavat:

- Liuskon ja Kuusirannan ranta-asemakaava
- Aittolahden ranta-asemakaava
- Multiniemen ranta-asemakaava
- Kemilän ranta-asemakaava.
- Tervajärven ranta-asemakaava
- Kuorejärven ranta-asemakaava

Asemakaava

Asemakaavoitus on yksityiskohtaisin maankäytön suunnittelun taso. Asemakaavan tarkoitus on osoittaa yksityiskohtaisesti eri alueiden käyttötarkoitukset, esimerkiksi virkistysalueet, asumisen alueet, teollisuuden ja palvelujen alueet sekä ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä. Kunnan ajantasa-asemakaavakartta koostuu useista eriaikoina laadituista kaavoista, kaava-muutoksista ja laajennuksista.

Ranta-asemakaavat

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan ranta-alueet kuuluvat suunnittelutarpeen piiriin, jolloin uuden rakennuksen rakentaminen rannalle edellyttää asemakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa.

Maanomistaja voi huolehtia ranta-asemakaavaa koskevan ehdotuksen laatimisesta omistamalleen ranta-alueelle. Ennen ranta-asemakaavoitukseen ryhtymistä on kuitenkin oltava yhteydessä kuntaa ja toimitettava kunnalle MRL 63 §:ssä tarkoitettu osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

Tuulivoima

Ristijärven kunnassa ei ole tuulivoimayleiskaavoituksia vireillä tällä hetkellä (huhtikuu 2021). Tuulivoimala-alueita kuitenkin suunnitellaan Kainuussa ja lähialueilla tällä hetkellä. Uudet teknologiat mahdollistavat kannattavien tuulivoimala-alueiden perustamisen uusille alueille. Voimaloiden koot ovat kasvaneet ja samalla myös maisemavaikutukset lisääntyneet.

Maakuntakaavoitus

Tuulivoimamaakuntakaavaa valmistellaan ja luonnos on tulossa nähtäville xxx

Tuulivoimamaakuntakaavassa osoitetaan *seudullisesti merkittävät tuulivoimala-alueet*. Seudullinen merkittävyys selviää valmistelun edetessä; kymmenen voimalan rajaa on käytetty edellisessä maakuntakaavassa ja Oulujärven läheisyydessä 3 km vyöhykkeellä viiden voimalan rajaa.

Nykyisessä maakuntakaavassa Ristijärvellä ei ole tuulivoimala-alueita, mutta tuulivoimamaakuntakaavan päivittäminen on lähtenyt liikkeelle Ristijärven kunnan aloitteesta.

Yleiskaavoitukset naapurikunnissa

Illevaaran tuulivoimayleiskaava, Hyrynsalmi

Hyrynsalmen tuulivoimayleiskaavoitus

Koko kunnan alueella laaditaan tuulivoimayleiskaava. Ei ohjaa suoraan voimaloiden rakentamista.

Koirakankaan ja Hirvivaara-Murtiovaara tuulivoimapuistojen yleiskaavat, Puolanka

Kaavoitukset ja ympäristövaikutusten arvioinnit käynnistymässä.

Hietavaaran tuulivoimapuisto, Puolanka

Puolangan eteläosaan Paltamon ja Ristijärven kuntiin rajoittuen suunnitellaan noin 23 tuulivoimalan kokonaisuutta. Yleiskaavoitus käynnistymässä.

Tuulivoimahankkeita vireillä

Koirakankaan ja
Hirvivaara-Murtiovaara
tuulivoimapuistojen
yleiskaavat

tv-11

Hietavaaran
tuulivoimapuisto

tv-9

Lumivaaran
tuulivoimala-alue

tv-2

Illevaaran
tuulivoimala-alue

Ristijärvi

Saukkovaara

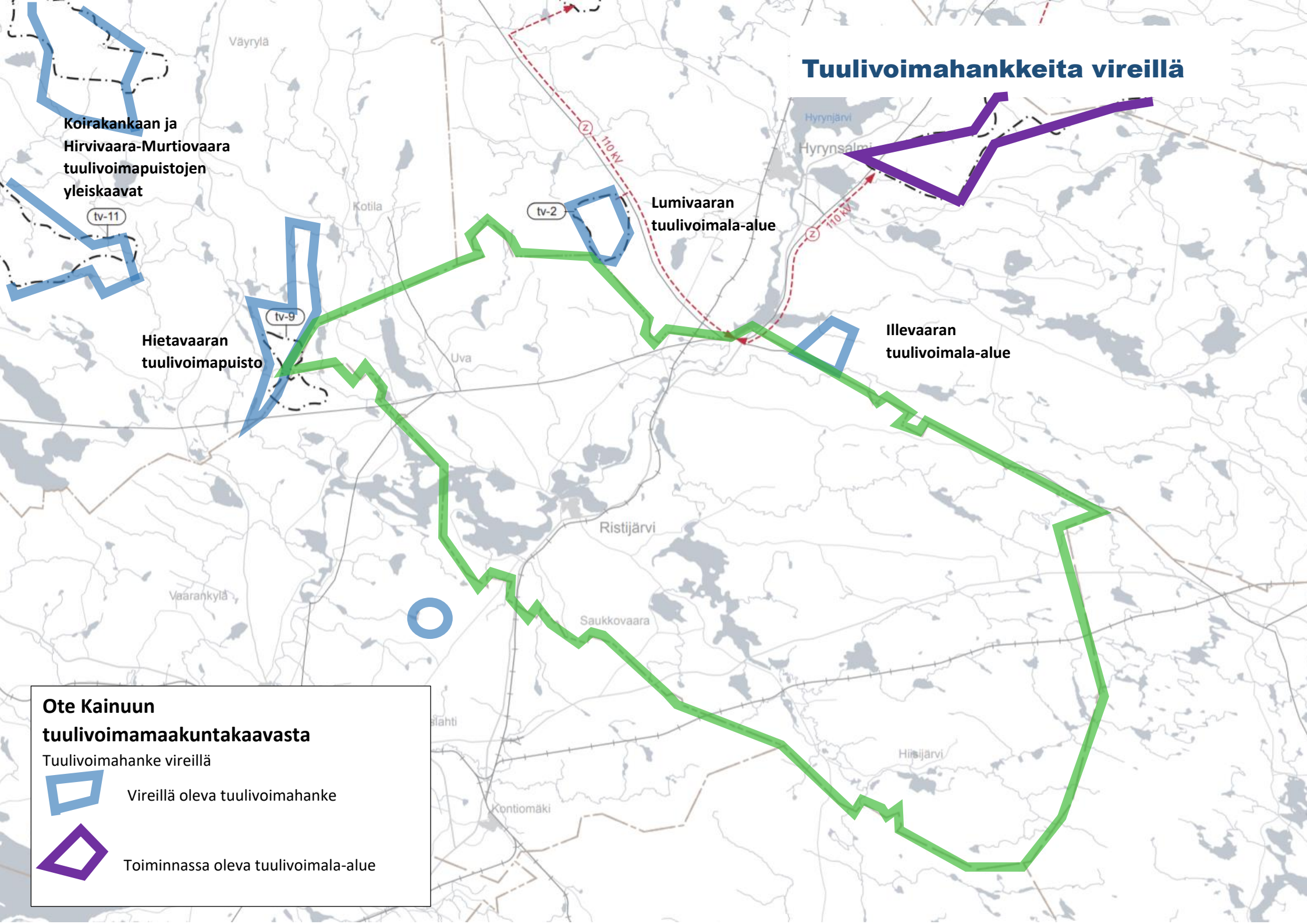
Hiisjärvi

Ote Kainuun tuulivoimamaakuntakaavasta

Tuulivoimahanke vireillä

 Vireillä oleva tuulivoimahanke

 Toiminnassa oleva tuulivoimala-alue

Vireillä olevat kaavat ja uudet kaavahankkeet

RISTIJÄRVI
AJANTASAKAAVA 2018
1:2000
OULUSSA 02.08.2008
AR-JK SUUNNITTELU
YMPÄRISTÖTALO OY

Taajamassa selvitetään uusia rakennuspaikkoja vesistön läheisyyteen. Tarvittaessa käynnistetään asemakaavan muutoksia.

Pirtin aluetta kehitetään arkkitehtikilpailun ja tulevien toimijoiden tavoitteiden pohjalta.

Koiraniemen alueella on rakentamishalukkuutta ja toteuttaminen vaatii asemakaavan tai osayleiskaavan laatimista. Suunnittelussa otetaan huomioon myös alueella havaittu liito-oravan reviiiri.

Putkolanniemellä asemakaava on vanhentunut. Alueelle voitaisiin sijoittaa uusia rakennuspaikkoja yleiskaavan mukaisesti.

Ison Tuomaanjärven ranta-asemakaava

Vaihe	
Vireilletulo	2020
Valmisteluvaihe	2021
Luonnos	
Ehdotus	2021
Hyväksyminen	2021
Valitus	
Lainvoimainen	

Maanomistajien aloitteesta laaditaan osaan Ison Tuomaanjärven ja Häyrysen ranta-alueista tavanomainen omarantainen ranta-asemakaava. Kaavoitus on käynnistynyt keväällä 2020 ja tarkoitus on hyväksyä kaava kesällä 2021.

Muita suunnitelmia

Ristijärven kunta selvittää rakentamisen ja kaavoituksen mahdollisuuksia kirkonkylän ja Jokikylän välisellä alueella sekä Pyhännän alueella. Myös Uvan aluetta selvitetään. Tavoitteena on lomarakentamisen sekä omakotitalorakentamisen mahdollistaminen hyvien kulkuyhteyksien läheisyyteen.

Rakennusjärjestys

Maankäyttö- ja rakennuslain ja sen nojalla annettujen säädösten ja määräysten lisäksi on noudatettava Ristijärven rakennusjärjestystä, joka on tullut voimaan 13.2.2013.

Rakennusjärjestyksessä on annettu paikallista rakentamista koskevia ohjeita mm. tarvittavista luvista, sallitun rakentamisen määrästä ja laadusta, rakennuspaikasta, vesihuollosta ja ympäristönsuojelusta.

Suunnittelutarvealueet

Maankäyttö- ja rakennuslain 16 § 3 momentin mukainen suunnittelutarvealue on korvannut rakennuslain taaja-asutus käsitteen. Suunnittelutarvealueet ovat alueita, joilla edellytetään yksityiskohtaista maankäytön suunnittelua. Ristijärvellä ei ole erikseen määrätty suunnittelutarvealueita.

11.5.2021

Ulla-Maija Oikarinen
aluearkkitehti

ulla-maija.oikarinen@hyrynsalmi.fi

044 7104 630